

Transect-rapport 4229

Hout-Blerick, De Beeretweg ong. Gemeente Venlo (LI)

Archeologisch bureauonderzoek (BO) en inventariserend
Veldonderzoek (IVO), verkennende fase

transect

ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK ► ADVIES

Auteur	[REDACTED]
Versie	Conceptversie 1.2
Projectcode	21060016
Datum	25-08-2022
Opdrachtgever	Reland Locatieontwikkeling
Uitvoerder	Transect b.v. Overijsselhaven 127 3433 PH Nieuwegein
Veldonderzoek	[REDACTED] [REDACTED]
Onderzoeksmelding	5282142100
Bevoegde overheid	Gemeente Venlo
Adviseur bevoegde overheid	Team Wonen en Leven, Cluster Erfgoed [REDACTED]
Status	Nog niet beoordeeld
Beheer documentatie	Transect, Nieuwegein

Autorisatie		
Naam	Datum	Paraaf
[REDACTED] Senior KNA Prospector	25-08-2022	[REDACTED]

ISSN: 2211-7067

© Transect, Nieuwegein

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

Transect aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Samenvatting

In opdracht van Reland Locatieontwikkeling heeft Transect in augustus 2022 een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd in een plangebied aan De Beeretweg (ong.) in Hout-Blerick (gemeente Venlo). De aanleiding voor het onderzoek vormt de aanvraag van een omgevingsvergunning ten behoeve van de realisatie een woning in het gebied. Het archeologisch vooronderzoek bestaat hier uit een Archeologisch Bureauonderzoek (BO) en een Inventariserend veldonderzoek (IVO). De vraagstelling van deze onderzoeken richt zich op het vaststellen en toetsen van de archeologische verwachting en de bepaling in hoeverre de voorgenomen ingrepen in het kader van de planvorming effect hebben op eventuele archeologische resten in het gebied.

Op basis van het bureauonderzoek is vastgesteld dat het plangebied zich op een Maasterras uit het Jonge Dryas bevindt. De afzettingen van dit Maasterras zijn vermoedelijk afgedekt met dekzand. Dergelijke terrassen waren gunstige locaties voor bewoning en/of landgebruik. Dit wordt bevestigd door de aanwezigheid van verschillende resten uit het Mesolithicum, Neolithicum en de IJzertijd tot en met Late Middeleeuwen. Uit de IJzertijd zijn specifiek resten gevonden die wijzen op begraving (grafveld) en bewoning. Deze bewoning heeft verder tot in de Late Middeleeuwen in het gebied plaatsgevonden. Vanwege de geschikte ligging in het landschap en de aanwezigheid van archeologische resten is de verwachting op resten uit de periode Laat-Paleolithicum – Late Middeleeuwen hoog.

Het plangebied bevindt zich tevens direct ten noorden van de historische kern van Hout-Blerick, dat zijn oorsprong kent in de Late Middeleeuwen (AMK-terrein 16559). Op basis van historische kaarten is het plangebied onbebouwd geweest en in ieder geval vanaf de 19^e eeuw in gebruik als bouwland. Bewoning kan echter niet volledig uitgesloten in de Nieuwe tijd, omdat er in het verleden in Hout-Blerick veel verwoestingen hebben plaatsgevonden bij belegeringen van de stad Venlo. Resten van bebouwing uit de Vroege en Midden Nieuwe tijd zijn daarom ook niet volledig uit te sluiten, vanwaar er ook voor deze periode een hoge archeologische verwachting geldt.

De resultaten van het veldonderzoek hebben de hoge archeologische verwachting uit de periode Laat-Paleolithicum – Nieuwe Tijd vanuit het bureauonderzoek bevestigd. In het plangebied is dekzand aanwezig. In de top is sprake van een Bw-horizont, die als intact is te beschouwen. Zodoende is het goed mogelijk dat er een intact sporen- en vondstniveau aanwezig is in het plangebied. Het archeologisch relevante niveau, de top van het dekzand, ligt op een diepte van 35 á 40 cm -Mv (22,25 – 22,45 m +NAP) en wordt afgedekt met een bouwlanddek. Eventuele resten kunnen zodoende een hoge mate van intactheid kennen, hoewel er wel met de effecten van verbruining rekening gehouden moet worden (waardoor grondsporen kunnen zijn vervaagd).

Advies

In het plangebied bestaat het voornemen om een nieuwe woning te realiseren (geschat oppervlak van 100 m²). Daarbij zullen naar verwachting graafwerkzaamheden plaatsvinden tot een diepte van circa 70 cm -Mv. In het plangebied is sprake van een hoge archeologische verwachting vanaf 35 cm -Mv. Gezien de diepte van de voorgenomen werkzaamheden zal dit niveau verstoord worden. Daarom adviseren wij een vervolgonderzoek, waarbij de daadwerkelijke aan- of afwezigheid van een vindplaats kan worden vastgesteld. Dit onderzoek kan het beste plaatsvinden in de vorm van een proefsleuvenonderzoek (IVO-P), karterende en waarderende fase, op de het bouwvak van de te realiseren woning. Dit vervolgonderzoek kan eventueel met mogelijkheid tot doorstart na het voltooien van de graafwerkzaamheden worden uitgevoerd. Voor een dergelijk onderzoek is een Programma van Eisen noodzakelijk, die op voorhand door de gemeente Venlo moet worden goedgekeurd.

Bovenstaande vormt een advies. Op grond van de resultaten van het rapport en het advies zal de bevoegde overheid (de gemeente Venlo) een besluit nemen over de daadwerkelijke omgang met eventueel aanwezige archeologische waarden binnen het plangebied.

Inhoud

1. Aanleiding	1
2. Aard en doel van het archeologisch vooronderzoek	2
3. Afbakening van het plan- en onderzoeksgebied	3
4. Planvorming en consequenties toekomstig gebruik	5
5. Beleidskader	6
6. Landschap, geomorfologie en bodem	7
7. Beschrijving bekende archeologische kenmerken	9
8. Historische situatie, huidig gebruik en bodemverstoringen	14
9. Gespecificeerde archeologische verwachting	21
10. Resultaten veldonderzoek	24
11. Beantwoording onderzoeksvragen	25
12. Conclusie en Advies	1
13. Geraadpleegde bronnen	2
Bijlage 1: Archeologische periode-indeling voor Nederland	4
Bijlage 2: Archeologische beleidskaart van de gemeente Venlo	5
Bijlage 3: Geomorfologie	6
Bijlage 4: Maasterrassenkaart	7
Bijlage 5: Hoogtekaart	8
Bijlage 6: Bodemkaart	10
Bijlage 7: Archeologische informatie	11
Bijlage 8: Boorpuntenkaart	12
Bijlage 9: Foto's van boringen	13
Bijlage 10: Boorbeschrijvingen	14

1. Aanleiding

In opdracht van Reland Locatieontwikkeling heeft Transect¹ in augustus 2022 een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd in een plangebied aan De Beeretweg (ong.) in Hout-Blerick (gemeente Venlo). De aanleiding voor het onderzoek vormt de aanvraag van een omgevingsvergunning ten behoeve van de realisatie een woning in het gebied.

In het plangebied geldt in het bestemmingsplan *Kern Hout-Blerick 2010* een Waarde – Archeologie (dubbelbestemming). Vanwege deze aanduiding is een archeologisch onderzoek verplicht bij bodemingrepen, die groter zijn dan 100 m² en waarbij dieper 40 cm -Mv grondwerkzaamheden zullen plaatsvinden. Aangezien er nog geen bouwtekeningen zijn opgesteld en daardoor het verstoringsoppervlakte en de graafdiepte onbekend is, is het naar wens van de opdrachtgever om onderhavig archeologisch onderzoek in een vroegtijdig stadium uit te voeren.

Het onderzoek is uitgevoerd in overeenstemming met de eisen van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 4.1 en het Plan van Aanpak (Jansen of Lorkeers, 2022).

¹ Transect b.v. voldoet aan de eisen zoals gesteld in de kwaliteitsnorm 'BRL SIKB 4000', versie 4.1, en is gecertificeerd door middel van een procescertificaat. Transect b.v. is certificaathouder van de volgende protocollen: 'KNA Protocol 4001 Programma van Eisen', 'KNA Protocol 4002 Bureauonderzoek', 'Protocol 4003 Inventariserend Veldonderzoek, variant Overig', 'Protocol 4003 Inventariserend Veldonderzoek, variant Proefsleuven' en 'Protocol 4004 Opgraven', en staat geregistreerd bij het RCE en de SIKB.

2. Aard en doel van het archeologisch vooronderzoek

Het archeologisch vooronderzoek bestaat uit een gecombineerd onderzoek, te weten een Archeologisch Bureauonderzoek (BO) en een Inventariserend Veldonderzoek (IVO), verkennende fase.

Het doel van het archeologisch bureauonderzoek is het specificeren van de archeologische verwachting, dat wil zeggen het aan de hand van beschikbare en nieuwe informatie over de archeologie, cultuurhistorie, geomorfologie, bodemkunde en grondgebruik, bepalen van de kans dat binnen het plangebied archeologische resten kunnen voorkomen. Hiervoor is onder andere het centraal Archeologisch Informatiesysteem (Archis) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) geraadpleegd, waarin de Archeologische Monumentenkaart (AMK) is opgenomen. Aanvullende (cultuur)historische informatie is verkregen uit divers voorhanden historisch kaartmateriaal. Om inzicht te krijgen in de opbouw en ontwikkeling van het landschap zijn onder andere de bodemkaart en beschikbaar geologisch-geomorfologisch kaartmateriaal geraadpleegd. Ook is er navraag gedaan bij Historisch Platform Groot Venlo voor aanvullende informatie (via algemene e-mailadres; d.d. 24-08-2022). Ten tijde van het opstellen van deze rapportage is nog geen aanvullende informatie verkregen.

Het doel van het inventariserend veldonderzoek is het toetsen en waar mogelijk bijstellen van de gespecificeerde archeologische verwachting, door het verzamelen van informatie over de feitelijke bodemopbouw, bodemreliëf en bodemintactheid in het plangebied. Hiermee ontstaat inzicht in de landschapsvormende processen en landschappelijke eenheden uit het verleden. Op basis hiervan kan een oordeel worden gegeven over waar, wanneer en in hoeverre het gebied in het verleden geschikt was voor de mens. Het inventariserend veldonderzoek is uitgevoerd in de vorm van een booronderzoek (IVO-O). De toegepaste methodiek in het veld wordt beschreven bij de beschrijving van de veldresultaten (Hoofdstuk 11).

Het onderzoek probeert hiermee aan de hand van feitelijke informatie antwoord te geven op de volgende vragen:

- Hoe heeft het plangebied oorspronkelijk in het natuurlijk landschap gelegen?
- Zijn er binnen de bodemopbouw archeologisch relevante bodemniveaus te onderscheiden en hoe diep liggen deze?
- In hoeverre zijn de archeologisch relevante bodemniveaus nog intact (verstoring, erosie, afdekkend substraat)?
- Wat is de archeologische verwachting van het plangebied en in hoeverre is deze te differentiëren in laag, middelhoog en hoog?

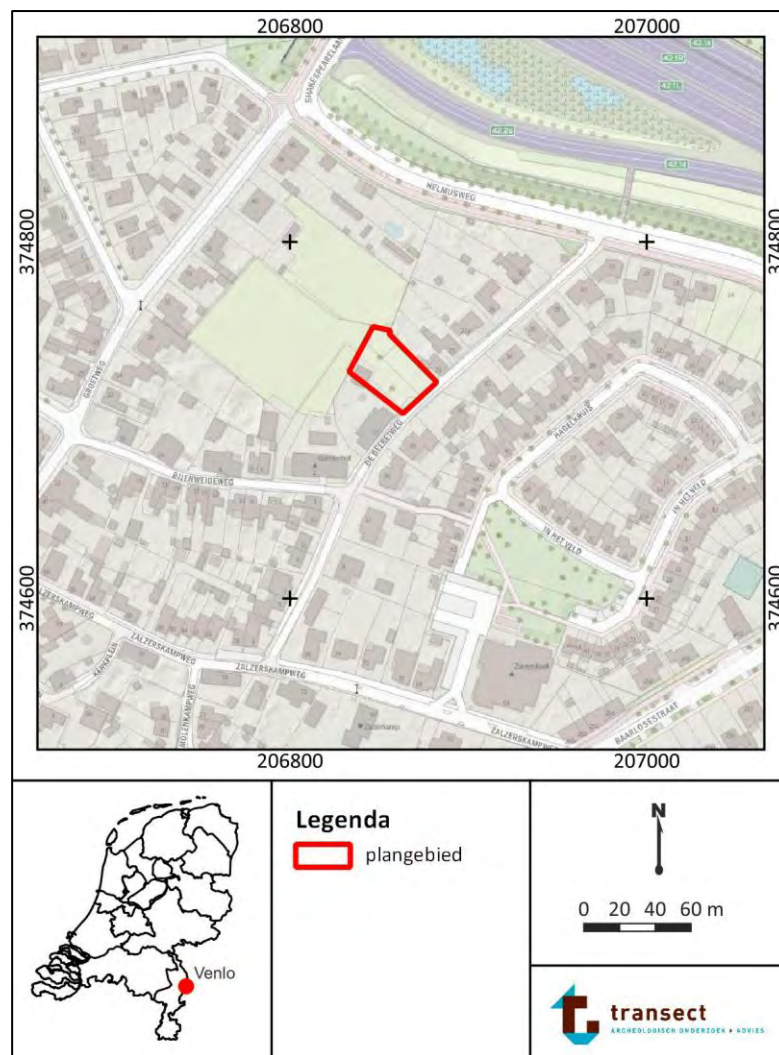
Het resultaat van het archeologisch vooronderzoek is dit rapport met een conclusie omtrent het risico dat eventueel aanwezige archeologische waarden in het plangebied worden verstoord als gevolg van de voorgenomen plannen. Op basis van dit rapport neemt het bevoegde overheid een beslissing in het kader van de vergunningverlening of planprocedure. Het rapport bevat waar mogelijk gegevens over de – verwachte – aan- of afwezigheid, aard, omvang, ouderdom, gaafheid, conservering en (relatieve) kwaliteit van archeologische waarden. Het bureauonderzoek is uitgevoerd conform protocol 4002 van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, versie 4.1 (KNA 4.1). Het inventariserend veldonderzoek is uitgevoerd conform protocol 4003 van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie versie 4.1 (KNA 4.1).

3. Afbakening van het plan- en onderzoeksgebied

Gemeente	Venlo
Plaats	Hout-Blerick
Toponiem	De Beeretweg (ong.)
Kaartblad	58E
Centrumcoördinaat	206.863 / 374.721

Binnen het archeologisch bureauonderzoek is onderscheid gemaakt in het plangebied en het onderzoeksgebied. Het plangebied is het gebied waarin de geplande bodemingrepen zullen plaatsvinden. Het onderzoeksgebied omvat het plangebied en een deel van het direct omringende gebied en wordt bij het onderzoek betrokken om tot een beter inzicht te komen in de archeologische, (cultuur)historische en bodemkundige situatie in het plangebied. Het onderzoeksgebied beslaat in dit geval een straal van circa 500 meter rond het plangebied.

Het plangebied ligt aan De Beeretweg (ong.) in Venlo (gemeente Venlo). De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1. Kadastraal gezien omvat het plangebied de percelen VLO00 Sectie L nummers 6618, 7063, 7064, 7066, 7067 en 7068. Het plangebied wordt in het oosten begrensd door De Beeretweg. De overige grenzen worden gevormd door de grenzen met aanliggende percelen. Het plangebied is circa 1230 m² groot en bebouwd met een schuur (circa 80 m²), waarvan slechts een gedeelte in het plangebied ligt (circa 50 m²).

Figuur 1: Ligging van het plangebied (met rode lijnen aangegeven, bron: www.pdok.nl).

4. Planvorming en consequenties toekomstig gebruik

Kader	Aanvraag omgevingsvergunning
Oppervlakte plangebied	1230 m ²
Planvorming	Nieuwbouw woning
Omvang verstoringen	100 m ² (geschat)
Bodemverstorende werkzaamheden	Graafwerkzaamheden
Diepte verstoring	Tot circa 70 cm -Mv

Het voornemen bestaat om in het plangebied een nieuwe particuliere woning te realiseren. Er zijn geen bouwtekeningen beschikbaar, waaraan kan worden afgeleid in hoeverre verstoringen zullen plaatsvinden. De verwachting is dat er graafwerkzaamheden noodzakelijk zijn voor de aanleg van funderingen, terreininrichting en nutsvoorzieningen. Deze zullen naar verwachting tot een diepte van circa 70 cm -Mv plaatsvinden. Hierbij zullen naar verwachting geen negatieve effecten op het grondwaterpeil plaatsvinden.

5. Beleidskader

Onderzoekskader	Aanvraag omgevingsvergunning
Beleidskader	Bestemmingsplan <i>Kern Hout-Blerick 2010</i>
Onderzoeksgrens	100 m ² en dieper dan 40 cm –Mv

In 1992 heeft Nederland het Europees Verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed ondertekend; ook wel het Verdrag van Malta of Valletta genoemd, naar het eiland en de plaats waar het is ondertekend. Het Verdrag is in 1998 geratificeerd en op 1 september 2007 via de Wet op de Archeologische Monumentenzorg (Wamz) geïmplementeerd. De Wamz is een wijzigingswet en omvat een wijziging van de Monumentenwet 1988, de Wet Milieubeheer, de Ontgrondingenwet en de Woningwet, op grond waarvan overheden onder andere bij bodemingrepen verplicht rekening moeten houden met het behoud van archeologische waarden. Sinds juli 2016 (Erfgoedwet) is het behoud en beheer van het Nederlandse erfgoed geregeld door één integrale Erfgoedwet. De omgang met archeologie in de fysieke leefomgeving zal in de nieuwe Omgevingswet worden geregeld, die in 2023 in werking zal treden.

In het bestemmingsplan “Kern Hout-Blerick 2010” heeft het plangebied een dubbelbestemming met Waarde – Archeologie (bron: www.ruimtelijkeplannen.nl). Deze waarde is conform de gemeentelijke verwachtings- en beleidskaart (Peeters, 2015; bijlage 2). Hierop heeft het plangebied een zeer hoge archeologische verwachting.

Bij bouwwerken en/of bodemingrepen die groter zijn dan 100 m² én dieper reiken dan 40 cm -Mv is daarom archeologisch (voor)onderzoek noodzakelijk. De beleidslijn die bij deze waarde is het archeologisch erfgoed ‘in situ’ te bewaren, waarbij geadviseerd wordt om vroegtijdig in de planvorming een archeologisch onderzoek te laten uitvoeren. In het kader van de aanvraag van een omgevingsvergunning is derhalve een archeologisch (voor)onderzoek noodzakelijk (zie hoofdstuk 4).

In het kader van de omgevingsvergunning dient de aanvrager een rapport aan de gemeente te overleggen, waarin de archeologische waarde van het plangebied naar het oordeel van Burgemeester en Wethouders in voldoende mate is vastgesteld. Afhankelijk van de uitkomsten van het archeologisch (voor-)onderzoek dat hiervoor nodig is, kunnen aan de ontwikkeling regels worden verbonden ter behoud van belangrijke archeologische waarden. Deze kunnen bestaan uit technische aanpassingen of een veiligstellende opgraving. Het archeologisch vooronderzoek kan hiertoe worden uitgebreid met een al dan niet gecombineerd karterend en waarderend onderzoek, zodat op basis van de KNA-waarderingssystematiek een waardestelling kan worden opgemaakt.

6. Landschap, geomorfologie en bodem

Archeoregio	Midden-Nederlands Rivierengebied
Geomorfologie	Dalvlakteterras
Maaiveld	22,7 – 22,9 m +NAP
Bodem	Loopodzolgrond (cY23)
Grondwater	VII

Landschapsgenese

Hout-Blerick ligt in het Midden-Nederlandse rivierengebied in het stroomgebied van de Maas (Berendsen, 2005). Reeds in het midden van de laatste ijstijd (het Weichselien, vanaf 50000 tot 15000 jaar geleden) lag ter hoogte van het plangebied een voorloper van de Maas, die via de Betuwe in westelijke richting stroomde. De ze rivier kenmerkte zich door een brede riviervlakte, waarbinnen de riviergeulen in een verwilderd (“vlechtend”) patroon verspreid lagen. In de riviervlakte werd door deze geulen grof zand en grind afgezet, dat geologisch gezien wordt gerekend tot de Formatie van Beegden (De Mulder e.a., 2003). De aanwezigheid van grof zand en grind wijst op hoge stroomsnelheden en sterke variaties in de afvoer, waarbij soms in korte tijd grote hoeveelheden (smelt)water door de riviervlakte hebben gestroomd. Op andere momenten lag de bedding van de riviervlakte langere perioden droog. Vanuit die drooggelegen vlakte kon fijner rivierzand door sterke winden worden verstoven, dat vervolgens aan de randen van de riviervlakte werd afgezet. Daardoor konden op grote schaal rivierduinen ontstaan (Berendsen, 2005). Geologisch gezien worden deze gerekend tot het Laagpakket van Delwijnen, als onderdeel van de Boxtel Formatie (De Mulder e.a., 2003).

Vanaf 12000 jaar geleden begon dit enigszins te veranderen toen het klimaat geleidelijk begon te verbeteren. Deze klimaatsverbetering leidde tot een toenemende in vegetatiegroei en tot een beter verdeelde afvoer van rivierwater door een beperkt aantal geulen. De riviergeulen begonnen te kronkelen (meanderen) en sneden zich in de riviervlakte in, waardoor langzamerhand een rivierdal ontstond. In het dal werd tijdens overstromingen zogenaamd “Hochflutlehm” afgezet, ook wel bekend als het Laagpakket van Beegden (De Mulder e.a., 2003; Bennema en Pons, 1952).

Pas vanaf 10000 jaar geleden, op de overgang van het Pleistoceen naar het Holoceen, zette de verbeterde klimaatomstandigheden definitief door, waardoor de toegenomen vegetatiegroei de verstuingen van rivierzand aan banden legde. Ook de oevers van de rivieren stabiliseerden zich door de alsmaar kleiner wordende verschillen in afvoer. Door de stabiele oevers traden de rivieren alleen nog bij hoogwater buiten de oevers. Doordat tijdens het Holoceen de zeespiegel steeg en de sedimentslast en debiet in de rivieren veranderden, sneden de rivieren zich niet meer in de oudere afzettingen in, maar begonnen deze sediment af te zetten in het rivierdal. Daarbij raakten de oude oever- en beddingafzettingen in het dal, het Hochflutlehm en de lagere (delen van de) rivierduinen begraven onder jonger overstromingssediment. Door een voortdurende afzetting van het sediment raakte uiteindelijk het oude rivierdal (deels) opgevuld. Ten noordwesten van Nijmegen traden overstromingen en afzettingen ook op buiten het rivierdal, ten zuiden van Nijmegen bleef de Maas hoofdzakelijk afzetten binnen het oude rivierdal (Berendsen en Stouthamer, 2011).

Geologie

Volgens boring B58E1383 uit het Dinoloket van TNO liggen circa 250 m ten zuidwesten van het plangebied afzettingen van de Formatie van Boxtel, Laagpakket van Wierden (dekzandafzettingen) op

afzettingen van de Formatie van Beegden (terrasafzettingen; bron: www.dinoloket.nl, zie ook voorgaande paragraaf “landschapsgenese”).

Geomorfologie

Volgens de geomorfologische kaart ligt het plangebied op een dalvlakteterras (code 5E44, bijlage 3, www.pdok.nl). Het plangebied bevindt zich op een Maasterras dat circa 10.950 jaar geleden, tijdens het Jonge Dryas, gevormd is (bijlage 4, Woolderink & Cohen, 2018).

Uit archeologisch oogpunt vormt de aanwezigheid van terrasafzettingen, met name op plaatsen waar sprake is van een overgang naar een rivier een zeer interessante locatie. Terrasranden zijn van oudsher (i.e. al vanaf het Laat-Paleolithicum) een vestigingsplaats geweest voor mensen vanwege hun hogere ligging in het landschap. Gezien de goede zichtbaarheid van de terrasrand, is dit ook een goede locatie voor monumenten. Daarnaast maakt de aanwezigheid van stromend, drinkbaar water van nabijgelegen rivieren de kans groot dat er in het onderzoeksgebied bewoningssporen aanwezig zijn.

Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN)

Op basis van het AHN valt af te leiden dat het maaiveld in het plangebied een hoogte heeft van 22,7 – 22,9 m +NAP (bron: www.ahn.nl; versie 4; bijlage 5). Het maaiveld binnen het plangebied helt daarbij van noordoost naar zuidwest. Er zijn geen is verder geen opvallend reliëf aanwezig.

Bodem en grondwatertrap

Volgens de bodemkaart zijn in het plangebied looppodzolgronden te verwachten (kaartcode cY23, bijlage 6, www.pdok.nl). Dergelijke gronden bevatten, in tegenstelling tot moderpodzolgrond, een opgebracht mestdek, waardoor de totale dikte van de zwarte, humeuze toplaag op circa 30 – 50 cm komt (Bakker, 1966).

De grondwatertrap in het plangebied is VII (op de bodemkaart). Dit duidt over het algemeen op een sterk variabele vochthuishouding in de bodem: de gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG) ligt dieper dan 80 cm –Mv, de gemiddeld laagste grondwaterstand (GLG) dieper dan 120 cm –Mv. Met dergelijk lage grondwaterstanden en droge omstandigheden zullen in het plangebied alleen anorganische archeologische resten te verwachten zijn. Onverbrande organische resten zullen als gevolg van oxidatie zijn (grotendeels) zijn verdwenen.

7. Beschrijving bekende archeologische kenmerken

Wettelijk beschermd monument	Nee
AMK terrein	Nee
Verwachting gemeentelijke kaart	Zeer hoog
Archeologische waarden en/of informatie	Nee

Wettelijk beschermde status

Het plangebied heeft volgens het centraal archeologisch informatiesysteem (Archis) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) geen archeologisch wettelijk beschermde status.

Archeologische Monumentenkaart (AMK)

Het plangebied is niet opgenomen op de Archeologische MonumentenKaart (AMK). Wel is op circa 50 m ten zuidwesten AMK terrein 16559 aanwezig. Dit terrein kent een hoge archeologische waarde, gebaseerd op bewoningssporen uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd. Het terrein vormt de historische dorpskern van Hout-Blerick.

Archeologische verwachting

Op de gemeentelijke beleidskaart kent het plangebied een zeer hoge archeologische verwachting. Deze verwachting is gebaseerd op de ligging van het plangebied binnen een historische dorps- of standskern en de aanwezigheid van archeologische monumenten in de directe omgeving.

Bekende archeologische waarden

In het plangebied zijn voor zover bekend in het verleden geen archeologische waarnemingen gedaan en heeft in het verleden niet eerder onderzoek plaatsgevonden. In de omgeving van het plangebied is wel informatie bekend (bijlage 7). In tabel 1 is een overzicht gegeven van de verschillende onderzoeken in de omgeving van het plangebied, in tabel 2 zijn de verschillende vondstmeldingen weergegeven.

Informatie uit overige bronnen

Historisch Platform Groot Venlo heeft nog geen aanvullende informatie over het plangebied geleverd (aangeschreven via algemeen e-mailadres, d.d. 23-08-2022).

Archeologisch gezien valt uit de reeds uitgevoerde onderzoeken af te leiden, dat de aandacht voor de aanwezigheid van resten zich richt op de top van het pleistocene zand (met betrekking tot archeologische resten uit de periode Laat-Paleolithicum-Vroege Middeleeuwen) en de bovenliggende cultuurlaag (Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd). In de omgeving van het plangebied zijn sporen en resten aangetroffen daterend vanaf het Neolithicum. Daarnaast is een grafveld uit de Vroege IJzertijd aangetroffen en zijn er in de directe omgeving van het plangebied vondsten uit voornamelijk de Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd aanwezig. De aangetroffen sporen kenmerken zich door diepere structuren tot in de C-horizont van de bodem, zoals paalkuilen en greppels. De vondsten zijn voornamelijk aanwezig in de cultuurlaag, voor zover deze nog intact tijdens de onderzoeken zijn aangetroffen. De cultuurlaag kan aangetroffen worden vanaf het maaiveld.

Tabel 1: Overzicht van de archeologische onderzoeken die in het onderzoeksgebied zijn uitgevoerd (bron: www.archis.cultureelerfgoed.nl).

Zaak-ID	Toponiem	Afstand-windrichting	Bevindingen	Bron
2171134100 / 2183366100 / 2198068100	Helmusweg	150 m ten noordoosten	In 2007 is een bureau- en booronderzoek uitgevoerd in het kader van de aanvraag van een omgevingsvergunning voor de bouw van een nieuwbouw wijk. Uit het bureauonderzoek bleek dat in het plangebied (onbekende omvang) een hoge trefkans was op vondsten daterend vanaf het Mesolithicum. Eventuele pre- en protohistorische resten zouden namelijk afgedekt zijn door een cultuurdek uit de Late Middeleeuwen of Nieuwe Tijd. Uit het booronderzoek bleek dat in het plangebied een intacte bodemopbouw aanwezig was, waarin een humeus bouwlanddek (Ah-horizont), op een uitspoelingshorizont (E-horizont), op een inspoelingshorizont (B-horizont) op het moedermateriaal (C-horizont) is aangetroffen. In de Ah-, E- en B-horizont zijn meerdere houtskoolspikkels en enkele fragmenten aardewerk aangetroffen. Dit aardewerk dateerde uit de 11 ^e – 12 ^e eeuw. Door het aantreffen van een intacte bodemopbouw is geadviseerd tot het aanleggen van een proefsleuf in het plangebied. Dit vervolgonderzoek is in 2008 uitgevoerd. In het noordwesten van het plangebied is een grafveld uit de IJzertijd aangetroffen. Hierin zijn vier grafurnen met crematieresten en een grafkuil zonder urn aangetroffen. Tevens is in het plangebied een over uit de Nieuwe Tijd aangetroffen. Geadviseerd is rond de aangetroffen graven een vlakdekkende opgraving uit te voeren om de begrenzingen van het grafveld te kunnen vaststellen. Deze definitieve opgraving heeft plaatsgevonden in 2010, waarbij de vindplaats volledig onderzocht is. Het grafveld bleek te bestaan uit zes crematiegraven, waarvan vijf bijzettingen in een urn en één bijzetting in een grafkuil. De vondsten zijn gedateerd op Vroege IJzertijd.	Klinck en Nederpelt (2007), Corver (2008), Alma (2010)

2083777100	Zalzerskampweg	170 m ten zuidoosten	In een plangebied aan de Zalzerskampweg te Hout-Blerick is een archeologisch inventariserend onderzoek uitgevoerd. De documentatie hiervan is echter niet beschikbaar.	Van Dijk (2002)
2015314100	Zalzerskampweg	170 m ten zuidoosten	Geen documentatie beschikbaar in Archis of DANSeasy	Onbekende auteur (2003)
4773099100	Luusweg 15	240 m ten oosten	In 2020 is een bureau- en booronderzoek uitgevoerd in een plangebied aan de Luusweg 15 te Hout-Blerick in het kader van de aanvraag van een omgevingsvergunning ten behoeve van de realisatie van woningbouw met garageboxen. Op basis van het bureauonderzoek werd een hoge verwachting gesteld voor de perioden Laat-Paleolithicum tot en met Mesolithicum. Door een IJzertijd vindplaats direct ten noorden van het plangebied is er tevens een hoge verwachting op resten uit het Neolithicum tot en met Vroege Middeleeuwen. Resten uit deze perioden werden onder het de bouwvoor tot in de oorspronkelijke bodem verwacht. Voor de perioden Late-Middeleeuwen en Nieuwe Tijd is een middelhoge verwachting gesteld. Deze is gebaseerd op de ligging van het plangebied direct ten noorden van de historische dorpskern van Hout-Blerick. Uit het booronderzoek bleek dat de bodem tot diep in de C-horizont verstoord was, waardoor eventuele sporen en resten uit alle perioden verloren zijn geraakt. Er is geen vervolgonderzoek geadviseerd.	Kruithof e.a. (2020)
2302362100	Holleweg	360 m ten zuidwesten	In 2010 is een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd in een plangebied op het terrein Hout-Blerick Holleweg. In het gebied is een tweetal sleuven aangelegd, waarin sporen uit de periode tussen de Vroege Middeleeuwen en Nieuwe Tijd zijn aangetroffen. Deze sporen bestonden uit paalsporen, een greppel en een ondiep, onregelmatig spoor. Deze sporen dateren tussen de 6 ^e en 20 ^e eeuw. De vindplaats aan de hand van het onderzoek als behoudenswaardig gewaardeerd.	Halverstad (2010)

			Er is een advies uitgegeven dat bij eventuele toekomstige grondwerkzaamheden een archeologisch onderzoek noodzakelijk is.	
2229422100	Holleweg en Springbeekweg	360 m ten zuidwesten	In 2009 is in een plangebied aan de Holleweg en Springbeekweg een bureauonderzoek ondergevoerd. Hiervan is geen documentatie beschikbaar.	Onbekende auteur (2009)
2251738100	Holleweg	400 ten zuidwesten	In 2009 is in een plangebied van circa 0,3 ha een aanvullend inventariserend booronderzoek uitgevoerd in het kader van de herontwikkeling van het gebied. Op basis van de boringen blijkt in het plangebied zandige afzettingen van de laatglaciale Maas aanwezig te zijn. Hierop liggen zandig leem en siltig zand die geïnterpreteerd zijn als overbank-afzettingen van de Maas uit de Late Dryas en Vroeg Holoceen. In het plangebied is geen eerddek aangetroffen. Op basis van het booronderzoek is een hoge archeologische trefkans op resten vanaf het Laat-Paleolithicum vastgesteld.	Wullink (2009)

Tabel 2: Overzicht van de archeologische vondstmeldingen die in het onderzoeksgebied zijn gedaan (bron: www.archis.cultureelerfgoed.nl).

Zaak-ID	Toponiem	Afstand-windrichting	Bevindingen	Bron
3178257100	Zalzerkampweg	170 m ten zuidoosten	Tot 80 cm -Mv zijn meerdere vondsten aangetroffen in karterende boringen. Deze vondsten betreffen aardwerk fragmenten uit de Late Middeleeuwen, vuursteenfragmenten uit het Meso- of Neolithicum, botresten uit de perioden Neolithicum – IJzertijd en aardewerk fragmenten uit de IJzertijd.	Onbekende auteur (2002)
3058506100	Moutzhofweg	480 m ten westen	Bij een archeologische begeleiding aan de Moutzhofweg zijn in het aanwezige esdek meerdere fragmenten aardwerk aangetroffen. Deze zijn gedateerd op Late-Middeleeuwen. Tevens zijn in dit dek aardewerk fragmenten uit de perioden Neolithicum – IJzertijd gevonden. In het plangebied is tevens een grondspoor in de vorm van een houtskoolmeiler uit de Late Middeleeuwen of Nieuwe Tijd aangetroffen.	Keijers (2005)

8. Historische situatie, huidig gebruik en bodemverstoringen

Aard historisch landgebruik	Bouwland
Historische bebouwing aanwezig	Nee
Huidig gebruik	Grasveld

Het grondgebruik, dat over de jaren heen in het plangebied heeft plaatsgevonden, kan zijn sporen in de ondergrond hebben achtergelaten. Enerzijds herbergen oude kaarten informatie omtrent voormalig landgebruik die inzicht kan geven in de aanwezigheid van archeologische vindplaatsen (bijvoorbeeld historische boerenplaatsen en wegen), maar anderzijds ook in de negatieve effecten, die landgebruik op de oorspronkelijke bodem heeft gehad (en daarmee op eventueel aanwezige archeologische resten). Met dit laatste wordt niet alleen bedoeld op omwerking van de bodem door omwoeling, egalisatie, ontgraving en sanering, maar ook ophoging en ontwatering die kunnen hebben geleid tot verkleuring, verdroging en verstikking van de bodem.

Historische achtergronden van het cultuurlandschap en -situatie

Blerick, nu een stadsdeel van Venlo, is afgeleid van Blariacum of Blariaco. Dit was een Romeinse nederzetting c.q. legerkamp, waarvan de locatie vooralsnog niet bekend is. De nederzetting staat aangegeven op de Peutingerkaart (Tabula Peutingeriana, 2^e segment), een van de bekendste Romeinse routekaarten in Europa (www.canonvannederland.nl). Ten zuidwesten van deze nederzettingen, vlakbij Hout-Blerick, zijn tijdens een opgraving in het gebied Veldenkamp in 1935 resten van een Romeinse villa ontdekt. De blootgelegde funderingen wezen erop dat de villa beschikte over een woonkeuken, bad- en stookruimte en hoekvertrekken (bron: Historische encyclopedie Venlo).

Blerick bestond al vroeg uit drie woonkernen, die rotten werden genoemd. De kern waar De Beeretweg het dichtste langs voert is het Hout-Blericker rot. Uit schriftelijke bronnen is op te maken dat rond 1200 in Blerick al een parochiekerk bestond (www.archieven.nl). Blerick is tot het einde van de 18^e eeuw een zelfstandig dorp geweest, totdat het tijdens Franse bezetting werd samengevoegd met Baarlo en Bree tot Mairie de Bree (Maasbree). Blerick heeft tot het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog geprobeerd weer zelfstandig te worden, zeker ter bescherming voor het naastgelegen Venlo, dat in Blerick al decennia een goede locatie voor stadsuitbreiding zag, waarmee het dorpsgezicht verloren zou gaan. Vooral het militaire verleden van Venlo, dat al rond 1450 een verdedigingswerk kende op de westelijke Maasoevers, heeft invloed op Blerick gehad. Zo liggen bijvoorbeeld de resten van Fort Sint Michiel op ongeveer 2,8 kilometer ten noordoosten van het plangebied. De vele belegeringen die Venlo heeft doorstaan door de eeuwen heen hebben voor veel verwoestingen in Blerick gezorgd, waardoor er nauwelijks gebouwen over zijn gebleven die ouder zijn dan de late 18^e eeuw (bron: erfgoedvenlo.nl).

Op de oudst geraadpleegde kaart, de Trachotkaart uit 1752 – 1815, is te zien dat het plangebied net buiten de historische kern van Hout-Blerick ligt (figuur 2). Op de Kadastrale Minuutplan uit 1811 – 1832, is te zien dat het plangebied twee erfpercelen van woningen kruist (figuur 3). Het plangebied zelf is onbebouwd en in gebruik als bouwland volgens de Oorspronkelijk Aanwijzende Tafelen (OAT's). Deze situatie lijkt tot circa 1940 onveranderd te blijven (figuur 4 – 6). Omstreeks 1970 (figuur 7) lijkt in de omgeving van het plangebied meer bebouwing gekarteerd te zijn, evenals de schuur die tot op heden in het plangebied aanwezig is. Ook zijn er kassen in het plangebied gekarteerd. Het gebied is dus in gebruik geweest als tuinbouwgrond. Op de kaart uit 1980 zijn deze kassen niet meer in het plangebied aanwezig en is het plangebied in gebruik als weide (figuur 8). Deze situatie veranderd tot

op heden niet, met uitzondering van de bouw van meerdere woningen aan onder andere De Beeretweg (figuur 9 – 11).

Militair Erfgoed

Op basis van de Indicatieve Kaart Militair Erfgoed (IKME) is het plangebied onderdeel van het operatieterrein Blerick. Dit is een slagveld uit de Tweede Wereldoorlog van de strijd om Blerick. Dit is de laatste slag tussen de Duitsers en de Geallieerden om het bruggenhoofd Venlo. In deze gebieden kunnen resten van slaghandelingen aanwezig zijn, zoals munitieartikelen, resten van stellingen, versperringen en loopgraven. Ook kunnen er inslagen van munitie aanwezig zijn (bron: www.ikme.nl). Er zijn geen directe aanwijzingen bekend om dergelijke complexen te verwachten (bron: www.vergeltungswaffen.nl; www.tracesofwar.nl; www.bunkerinfo.nl). Er zijn geen luchtfoto's beschikbaar uit de Tweede Wereldoorlog voor het plangebied in de RAF-database van Wageningen (bron: library.wur.nl) en de beeldbank van Defensie (bron: nimh-beeldbank.defensie.nl) om dit te verifiëren (bron: library.wur.nl).

Huidig gebruik en bodemverstoringen

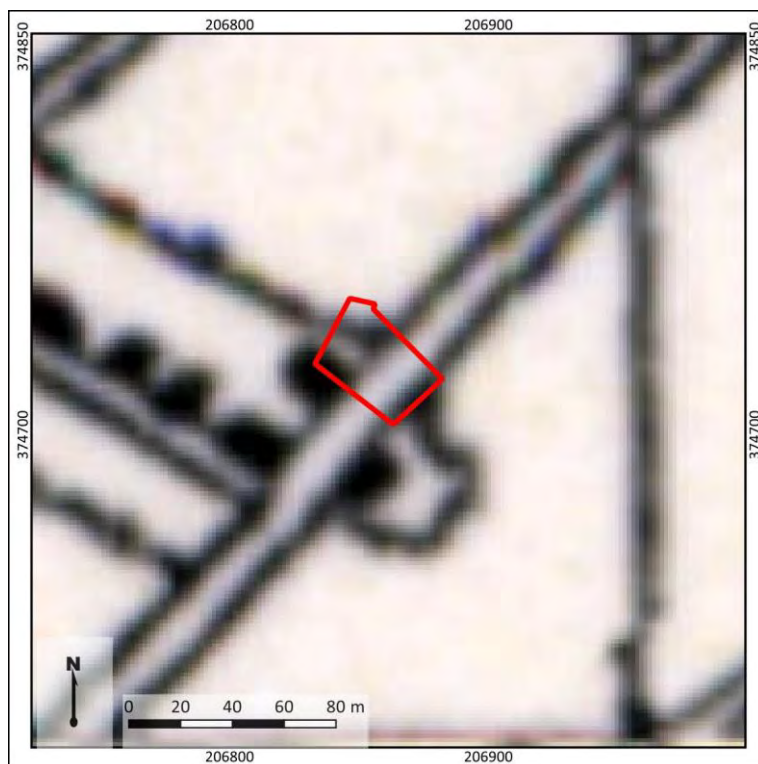
Ten tijde van onderhavig onderzoek is het plangebied bebouwd met een schuur (80 m²) die slechts gedeeltelijk in het plangebied staat (circa 50 m²; figuur 10). Er is geen bouwtekening beschikbaar van de bestaande bebouwing waaraan kan worden afgeleid in hoeverre er sprake is van een verstoring ter plaatse van de bebouwing. Verwacht wordt dat deze schuur weinig bodemverstoringen heeft veroorzaakt, aangezien geen diepe funderingen nodig zijn. De kassen die in het plangebied gestaan hebben zullen tevens weinig bodemverstoring hebben veroorzaakt, aangezien deze op paalfunderingen staan. In de bodematlas van de provincie Limburg zijn geen gegevens bekend over het plangebied (bron: Atlas Limburg). Dit betekent dat er geen vervuilingen bekend zijn of verstoringen door saneringen te verwachten. Wel zijn er mogelijk verstoringen te verwachten door het gebruik van het plangebied als landbouwgrond. Door groundbewerking, zoals ploegen, kan de bovengrond verstoord zijn geraakt. De aanwezigheid van een bouwlanddek kan de ondergrond echter ook hebben beschermd tegen verstoringen.

Figuur 2: Uitsnede van de Trachotkaart uit 1752-1815. Het plangebied is met rode lijnen weergegeven (bron: vu.contentdm.oclc.org).

Figuur 3: Uitsnede van de Minuut uit 1811-1832. Het plangebied is met rode lijnen weergegeven (bron: beeldbank.cultureelerfgoed.nl).

Figuur 4: Uitsnede van een topografische kaart uit 1880 (bron: www.topotijdreis.nl). Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.

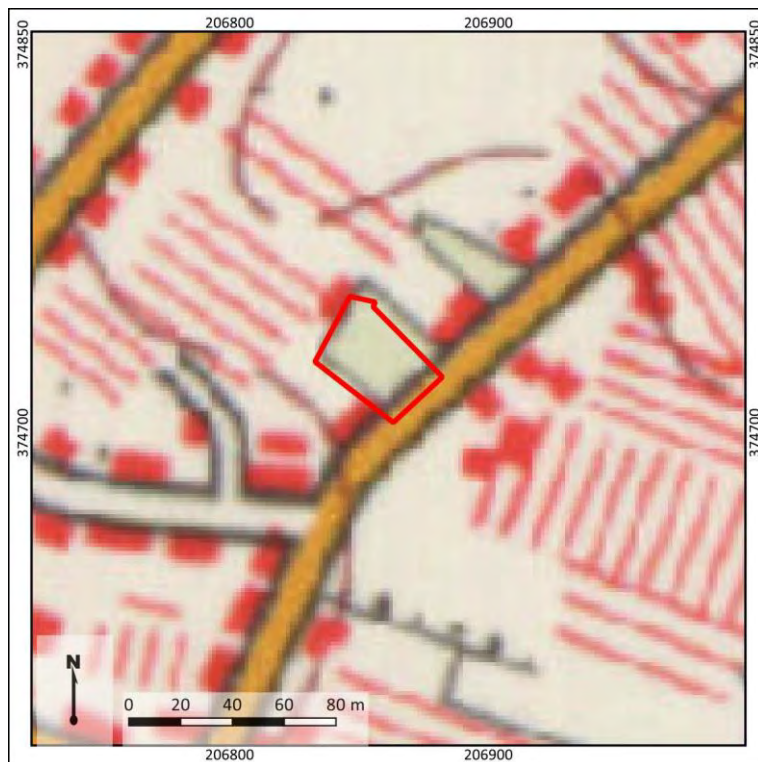
Figuur 5: Uitsnede van een topografische kaart uit 1900 (bron: www.topotijdreis.nl). Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.

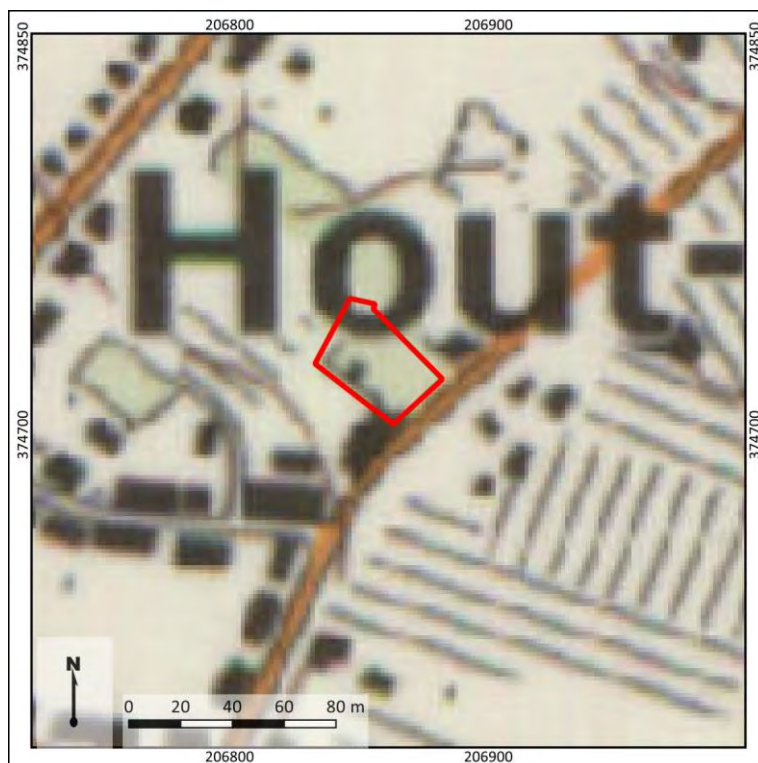
Figuur 6: Uitsnede van een topografische kaart uit 1940 (bron: www.topotijdreis.nl). Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.

Figuur 7: Uitsnede van een topografische kaart uit 1970 (bron: www.topotijdreis.nl). Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.

Figuur 8: Uitsnede van een topografische kaart uit 1980 (bron: www.topotijdreis.nl). Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.

Figuur 9: Uitsnede van een topografische kaart uit 1990 (bron: www.topotijdreis.nl). Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.

Figuur 10: Uitsnede van een topografische kaart uit 1999 (bron: www.topotijdreis.nl). Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.

Figuur 11: Uitsnede van een luchtfoto uit 2019. Het plangebied is met rode lijnen weergegeven (bron: www.pdok.nl).

9. Gespecificeerde archeologische verwachting

Op basis van het bureauonderzoek is vastgesteld dat het plangebied zich op een Maasterras uit het Jonge Dryas bevindt. De afzettingen van dit Maasterras zijn vermoedelijk afgedekt met dekzand. Dergelijke terrassen waren gunstige locaties voor bewoning en/of landgebruik. Dit wordt bevestigd door de aanwezigheid van verschillende resten uit het Mesolithicum, Neolithicum en de IJzertijd tot en met Late Middeleeuwen. Uit de IJzertijd zijn specifiek resten gevonden die wijzen op begraving (grafveld) en bewoning. Deze bewoning heeft verder tot in de Late Middeleeuwen in het gebied plaatsgevonden. Vanwege de geschikte ligging in het landschap en de aanwezigheid van archeologische resten is de verwachting op resten uit de periode Laat-Paleolithicum – Late Middeleeuwen hoog.

Het plangebied bevindt zich tevens direct ten noorden van de historische kern van Hout-Blerick, dat zijn oorsprong kent in de Late Middeleeuwen (AMK-terrein 16559). Op basis van historische kaarten is het plangebied onbebouwd geweest en in ieder geval vanaf de 19^e eeuw in gebruik als bouwland. Bewoning kan echter niet volledig uitgesloten in de Nieuwe tijd, omdat er in het verleden in Hout-Blerick veel verwoestingen hebben plaatsgevonden bij belegeringen van de stad Venlo. Resten van bebouwing uit de Vroege en Midden Nieuwe tijd zijn daarom ook niet volledig uit te sluiten, vanwaar er ook voor deze periode een hoge archeologische verwachting geldt.

Stratigrafische positie

Het archeologisch relevante niveau wordt gevormd door de top van de terrasafzettingen of de top van het dekzand (circa 30 – 50 cm -Mv), al dan niet onder een humeus plaggendeek dat onderliggende sporen kan hebben beschermd tegen later landgebruik. De top van terrasafzettingen of dekzand wordt reeds onder de bouwvoor verwacht en is mogelijk als gevolg van verploeging deels in de bouwvoor opgenomen, daar waar het dunne bouwlanden betreft. Waarschijnlijk heeft in de hogere delen van het gebied bodemvorming plaatsgevonden in de vorm van verwerking of podzolering.

Complextypen

In het plangebied worden nederzettingsterreinen verwacht, maar ook sporen van landgebruik of grafvelden kunnen aanwezig zijn. Wat betreft het Laat-Paleolithicum – Neolithicum kunnen zogenaamde extractiekampen, seizoensgebonden plekken waar jagers/verzamelaars gedurende een korte tijd verbleven, aanwezig zijn. Dergelijke plekken kenmerken zich door een strooiing van bekapte stukken vuursteen en (eventueel) haardkuilen. Uit de latere perioden bestaat de kans op het voorkomen van erven, bestaande uit een boerderij, bijgebouwen en waterputten. Deze terreinen kunnen zich kenmerken door een aaneengesloten archeologische laag, die op grond van kleur verschilt van de oorspronkelijk aanwezige lagen of een dichte vondstenconcentratie (cultuurlaag). De vorming hiervan hangt met name af van de langdurigheid van eventuele bewoning op die plek. Kortstondige bewoning, sporen van landgebruik en grafvelden zullen zich namelijk juist kenmerken door grondsporen en verkleuringen in de bodem en in veel mindere mate door de aanwezigheid van vondstmateriaal.

De gespecificeerde archeologische verwachting is nader weergegeven in onderstaande tabel 1.

Prospectiekenmerken, zoekstrategie en advies

Op basis van de tijdens het bureauonderzoek verworven resultaten is het in eerste instantie de vraag in hoeverre in het plangebied het archeologisch relevante niveau nog intact aanwezig is. Meerdere onderzoeken in de omgeving van het plangebied hebben namelijk aangetoond dat het archeologische niveau, in de top van het dekzand of terrasafzettingen, door grondwerkzaamheden kan zijn opgenomen in bouwvoor. Dit is bepalend voor het vaststellen van de hoge archeologische verwachting

op resten daterend vanaf het Laat-Paleolithicum. Om deze verwachting te kunnen toetsen, dient de lithologische opbouw van de ondergrond en de mate van intactheid van de bodem te worden vastgelegd. Dit kan plaatsvinden door middel van een verkennend booronderzoek. Op grond van dit onderzoek kan dan een uitspraak worden gedaan of en in hoeverre archeologische resten te verwachten zijn. Het verkennend booronderzoek kan uitgevoerd worden door middel van een vijftal boringen in het plangebied te zetten, waarbij de boringen tot minimaal 30 cm in het 'schone' dekzand of terrasafzettingen doorgezet worden. Hiermee wordt het eventueel aanwezige archeologische niveau aangeboord.. De resultaten en werkwijze in hoofdstuk 10.

Tabel 3: Gespecificeerde archeologische verwachtingstabel

Archeologische verwachting			Reden
1	Datering	Hoog	Laat-Paleolithicum – Vroege Middeleeuwen
			Resten bevinden zich in de top van het dekzand of terrasafzettingen. In de directe omgeving van het plangebied is een vindplaats uit de Vroege IJzertijd aanwezig en zijn meerdere vondsten daterend uit de perioden Meso- en Neolithicum gedaan.
		Hoog	Late Middeleeuwen – Nieuwe Tijd
			Het plangebied ligt direct naast de historische kern van Hout-Blerick en grenst daarbij aan meerdere woonerven. Sporen en resten van bewoning of landgebruik kunnen daardoor in het plangebied aanwezig zijn.
2	Complexiteit	Nederzettingen (jachtkamp), grafvelden, huisplaatsen, sporen van landgebruik	
3	Omvang	100-1000 m ² (omvang jachtkamp); 500-2000 m ² (omvang huisplaats, algemeen)	
4	Diepteligging	Top van het dekzand of terrasafzettingen onder een antropogeen dek (circa 30 – 50 cm -Mv)	
5	Gaafheid en conservering	+/-	Door bewerking van het land kunnen eventuele sporen en resten verloren zijn gegaan. Anderzijds kan het antropogene dek ook voor goede conservering hebben gezorgd.
6	Locatie	Onbekend, op dit moment het hele plangebied.	
7	Uiterlijke kenmerken (artefacten en type indicatoren)	Vindplaatsen kenmerken zich naar verwachting door een hoge vondstdichtheid, kleurverschillen in de bodemopbouw of cultuurlagen.	
8	Mogelijke verstoringen	Er zijn geen verstoringen bekend.	

10. Resultaten veldonderzoek

Onderzoeksmethodiek

Het doel van het booronderzoek is het toetsen van de gespecificeerde archeologische verwachting in het plangebied, zoals deze is opgesteld in Hoofdstuk 9. Hiertoe is in het plangebied een verkennend booronderzoek uitgevoerd (conform het opgestelde Plan van Aanpak; Jansen of Lorkeers, 2022). De boringen zijn daarbij gebruikt om zowel de mate van intactheid van de bodem als de bodemopbouw zelf te bepalen. In totaal zijn in het plangebied vijf boringen gezet (boring 1-5).

De boringen hebben een diepte tot maximaal 120 cm –Mv en zijn handmatig gezet met behulp van een Edelmanboor met een diameter van 7 cm. De boringen zijn gefotografeerd en vervolgens beschreven volgens de NEN5104 en de Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode (ASB; SIKB 2008). De foto's zijn opgenomen in bijlage 8, de beschrijvingen zijn terug te vinden in bijlage 9.

De boringen zijn gelijkmatig in het plangebied uitgezet. De ligging van de boringen is opgenomen in bijlage 7. De coördinaten van de boorpunten zijn bepaald met een meetlint aan de hand van de bestaande topografie en de hoogte ten opzichte van NAP is afgeleid van het AHN.

Veldwaarnemingen

Ten tijde van het veldonderzoek lag het plangebied braak en is begroeid met gras en onkruid. De schuur die in het plangebied heeft gestaan is inmiddels gesloopt. Hier is geen begroeiing aanwezig en ligt modern puin verspreid aan het maaiveld. Twee bomen in het plangebied zijn gekapt, de restanten liggen in de noordwesthoek van het plangebied. Er is geen sprake van opvallend reliëf. Een foto van het plangebied ten tijde van het veldonderzoek is weergegeven in figuur 12.

Figuur 12: Foto van het plangebied ten tijde van het veldonderzoek (16-08-2022). De foto is genomen vanaf de zuidelijke punt van het plangebied in noordwestelijke richting. Links van de boom is de voormalige locatie van de schuur te herkennen aan de ontbrekende begroeiing.

Bodemopbouw en lithologie

De natuurlijke ondergrond in het plangebied bestaat uit zwak siltig zand. Het is zeer fijn, goed gesorteerd en kalkarm. Gezien deze eigenschappen wordt het geïnterpreteerd als dekzand. De top ligt op een diepte van 35 á 40 cm -Mv (22,25 – 22,45 m +NAP). In de top is sprake van een lichtbruine Bw-horizont. Deze gaat rond 70-75 cm -Mv over naar een lichtbruingele tot lichtbruinoranje Cg-/C-horizont. De bruine kleur van het dekzand is veroorzaakt door verwerking van het sediment.

Op het dekzand ligt een zwak siltige, zwak humeuze zandlaag. Deze is bruingrijs tot lichtbruin van kleur en bevat sporen van wortelresten. Het betreft een moderne bouwvoor, gevormd in een bouwlanddek. Deze is vanaf het maaiveld aanwezig en heeft een dikte van 35-40 cm.

Archeologische indicatoren

De opgeboorde grondmonsters zijn in het veld doorzocht op de aanwezigheid van archeologische indicatoren. Deze zijn niet aangetroffen.

Interpretatie

De resultaten van het veldonderzoek hebben de hoge archeologische verwachting uit de periode Laat-Paleolithicum – Nieuwe Tijd vanuit het bureauonderzoek bevestigd. In het plangebied is dekzand aanwezig. In de top is sprake van een Bw-horizont, die als intact is te beschouwen. Zodoende is het goed mogelijk dat er een intact sporen- en vondstniveau aanwezig is in het plangebied. Het archeologisch relevante niveau, de top van het dekzand, ligt op een diepte van 35 á 40 cm -Mv (22,25 – 22,45 m +NAP) en wordt afgedekt met een bouwlanddek. Eventuele resten kunnen zodoende een hoge mate van intactheid kennen, hoewel er wel met de effecten van verbruining rekening gehouden moet worden (waardoor grondsporen kunnen zijn vervaagd).

11. Beantwoording onderzoeksvragen

- 1. Hoe heeft het plangebied oorspronkelijk in het natuurlijk landschap gelegen?**
In het plangebied is dekzand aangetroffen. Dit is vermoedelijk afgezet op terrasafzettingen van de Maas. In de top van het dekzand is een bouwlanddek aanwezig.
- 2. Zijn er binnen de bodemopbouw archeologisch relevante niveaus te onderscheiden en hoe diep liggen deze?**
Het archeologisch relevante niveau wordt gevormd door de top van het dekzand. Deze ligt op een diepte tussen 35 á 40 cm -Mv (22,25 – 22,45 m +NAP).
- 3. In hoeverre zijn de archeologisch relevante niveaus nog intact (verstoring, erosie, afdekkend substraat)?**
Gezien de aanwezigheid van een Bw-horizont is het dekzand archeologisch gezien als intact te beschouwen. Het wordt afgedekt met een bouwlanddek van circa 35-40 cm dik.
- 4. Wat is de archeologische verwachting van het plangebied en in hoeverre is deze te differentiëren in laag, middelhoog en hoog?**
Op basis van de resultaten van het veldonderzoek is vastgesteld dat in het plangebied sprake is van een hoge archeologische verwachting op de aanwezigheid van archeologische resten uit de periode Laat-Paleolithicum-Vroege Middeleeuwen.

12. Conclusie en Advies

Conclusie

Op basis van het bureauonderzoek is vastgesteld dat het plangebied zich op een Maasterras uit het Jonge Dryas bevindt. De afzettingen van dit Maasterras zijn vermoedelijk afgedekt met dekzand. Dergelijke terrassen waren gunstige locaties voor bewoning en/of landgebruik. Dit wordt bevestigd door de aanwezigheid van verschillende resten uit het Mesolithicum, Neolithicum en de IJzertijd tot en met Late Middeleeuwen. Uit de IJzertijd zijn specifiek resten gevonden die wijzen op begraving (grafveld) en bewoning. Deze bewoning heeft verder tot in de Late Middeleeuwen in het gebied plaatsgevonden. Vanwege de geschikte ligging in het landschap en de aanwezigheid van archeologische resten is de verwachting op resten uit de periode Laat-Paleolithicum – Late Middeleeuwen hoog.

Het plangebied bevindt zich tevens direct ten noorden van de historische kern van Hout-Blerick, dat zijn oorsprong kent in de Late Middeleeuwen (AMK-terrein 16559). Op basis van historische kaarten is het plangebied onbebouwd geweest en in ieder geval vanaf de 19^e eeuw in gebruik als bouwland. Bewoning kan echter niet volledig uitgesloten in de Nieuwe tijd, omdat er in het verleden in Hout-Blerick veel verwoestingen hebben plaatsgevonden bij belegeringen van de stad Venlo. Resten van bebouwing uit de Vroege en Midden Nieuwe tijd zijn daarom ook niet volledig uit te sluiten, vanwaar er ook voor deze periode een hoge archeologische verwachting geldt.

De resultaten van het veldonderzoek hebben de hoge archeologische verwachting uit de periode Laat-Paleolithicum – Nieuwe Tijd vanuit het bureauonderzoek bevestigd. In het plangebied is dekzand aanwezig. In de top is sprake van een Bw-horizont, die als intact is te beschouwen. Zodoende is het goed mogelijk dat er een intact sporen- en vondstniveau aanwezig is in het plangebied. Het archeologisch relevante niveau, de top van het dekzand, ligt op een diepte van 35 á 40 cm -Mv (22,25 – 22,45 m +NAP) en wordt afgedekt met een bouwlanddek. Eventuele resten kunnen zodoende een hoge mate van intactheid kennen, hoewel er wel met de effecten van verbruining rekening gehouden moet worden (waardoor grondsporen kunnen zijn vervaagd).

Advies

In het plangebied bestaat het voornemen om een nieuwe woning te realiseren (geschat oppervlak van 100 m²). Daarbij zullen naar verwachting graafwerkzaamheden plaatsvinden tot een diepte van circa 70 cm -Mv. In het plangebied is sprake van een hoge archeologische verwachting vanaf 35 cm -Mv. Gezien de diepte van de voorgenomen werkzaamheden zal dit niveau verstoord worden. Daarom adviseren wij een vervolgonderzoek, waarbij de daadwerkelijke aan- of afwezigheid van een vindplaats kan worden vastgesteld. Dit onderzoek kan het beste plaatsvinden in de vorm van een proefsleuvenonderzoek (IVO-P), karterende en waarderende fase, op de het bouwvak van de te realiseren woning. Dit vervolgonderzoek kan eventueel met mogelijkheid tot doorstart na het voltooien van de graafwerkzaamheden worden uitgevoerd. Voor een dergelijk onderzoek is een Programma van Eisen noodzakelijk, die op voorhand door de gemeente Venlo moet worden goedgekeurd.

Bovenstaande vormt een advies. Op grond van de resultaten van het rapport en het advies zal de bevoegde overheid (de gemeente Venlo) een besluit nemen over de daadwerkelijke omgang met eventueel aanwezige archeologische waarden binnen het plangebied.

13. Geraadpleegde bronnen

Archeologische kaarten en databestanden:

- Archeologische Monumenten Kaart (AMK), Rijksdienst voor Cultureel erfgoed (RCE), Amersfoort, 2007.
- Archeologisch Informatie Systeem III (Archis3), Rijksdienst voor Cultureel erfgoed (RCE), Amersfoort, 2016.
- Archeologische beleids- en verwachtingskaart van de gemeente Venlo (2015)
- www.ruimtelijkeplannen.nl
- archis.cultureelerfgoed.nl
- www.canonvannederland.nl
- www.kadastralekaart.com
- www.archieven.nl
- www.pdok.nl
- www.ahn.nl
- Bodemkaart van Nederland 1:50.000 (Stiboka)
- Geomorfologische kaart van Nederland
- www.bodemloket.nl
- bagviewer.kadaster.nl
- www.kadaster.nl
- www.dinoloket.nl
- landschapinnederland.nl/bronnen-en-kaarten/archeologische-landschappenkaart
- beeldbank.cultureelerfgoed.nl
- www.topotijdreis.nl
- library.wur.nl/WebQuery/geoportal/raf
- www.ikme.nl
- www.tracesofwar.com
- www.euroradar.nl/explosieven-opsporing/ruimingskaart/
- www.vergeltungswaffen.nl
- www.bunkerinfo.nl

Lijst met afbeeldingen

Figuur 1: Ligging van het plangebied (bron: www.pdok.nl)

Figuur 2: Uitsnede van de Minuut uit 1811-1832. Het plangebied is met rode lijnen weergegeven (bron: beeldbank.cultureelerfgoed.nl).

Figuur 3: Uitsnede van een topografische kaart uit 1850 (bron: www.topotijdreis.nl). Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.

Figuur 4: Uitsnede van een topografische kaart uit 1880 (bron: www.topotijdreis.nl). Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.

Figuur 5: Uitsnede van een topografische kaart uit 1900 (bron: www.topotijdreis.nl). Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.

Figuur 6: Uitsnede van een topografische kaart uit 1940 (bron: www.topotijdreis.nl). Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.

Figuur 7: Uitsnede van een topografische kaart uit 1950 (bron: www.topotijdreis.nl). Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.

Figuur 8: Uitsnede van een topografische kaart uit 1970 (bron: www.topotijdreis.nl). Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.

Figuur 9: Uitsnede van een topografische kaart uit 1980 (bron: www.topotijdreis.nl). Het plangebied is

met rode lijnen weergegeven.

Figuur 10: Uitsnede van een topografische kaart uit 1999 (bron: www.topotijdreis.nl). Het plangebied is met rode lijnen weergegeven.

Figuur 11: Uitsnede van een luchtfoto uit 2019. Het plangebied is met rode lijnen weergegeven (bron: www.pdok.nl).

Figuur 12: Foto's van het plangebied ten tijde van het veldonderzoek (04-08-2022).

Literatuur

Alma, X.J.F., 2010. Een grafveld uit de Vroege IJzertijd te Hout-Blerick. ADC-rapport 1540.

Bakker, H. de, 1966. De subgroepen van het systeem voor bodemclassificatie voor Nederland. In: Boor en Spade

Bennema, J. en L.J. Pons, 1952, Donken, fluviatiele laagterras en Eemzee-afzettingen in het westelijk gebied van de grote rivieren. Boor en Spade 5: 126-137

Berendsen, H.J.A., 2005. Landschappelijk Nederland, Assen

Berendsen, H.J.A. en E. Stouthamer (eds.), 2001. Palaeogeographical development of the Rhine-Meuse delta, the Netherlands. Assen.

Broek, J.M.M. van den, en G.C. Maarleveld, 1963. Fluvial Sequences of the Maas, a 10 Ma record of neotectonics and climate change at various timescales. PhD thesis, Universiteit Wageningen.

Corver, B.A., 2008. Hout-Blerick – Graven aan de Helmusweg, gemeente Venlo. Een inventariserend veldonderzoek in de vorm van proefsleuven. ADC-rapport 1415.

Dijk, X.C.C., 2002. Plangebied Zalzerskampweg te Hout-Blerick, gemeente Venlo. Een inventariserend archeologisch onderzoek. RAAP-notitie 162.

Halverstad, R.N., 2010. Venlo Hout-Blerick/Holleweg, een inventariserend veldonderzoek in de vorm van proefsleuven. ADC-rapport 2532.

Klinck, B., Nederpelt, S., 2007. Hout-Blerick, Helmusweg, gemeente Venlo. ADC-rapport 1169.

Kruihof, Feest, van der, Hagens, 2020. Bureau- en verkennend veldonderzoek d.m.v. boringen Luusweg 15 te Hout-Blerick (gemeente Venlo). Aeres-Milieu rapport AM19398.

Mulder, E.F.J. de, M.C. Geluk, I.L. Ritsema, W.E. Westerhof, en T.E. Wong. De ondergrond van Nederland. Houten, 2003.

Peeters, M., 2015. Verantwoordingsdocument actualisatie archeologische verwachtings- en beleidskaart, gemeente Venlo. Raap-rapport 529.

Woolderink, H.A.G., Cohen, K.M., 2018. Digital Basemap for the Lower Meuse Valley Palaeogeography. Data Archiving and Networked Services (DANS).

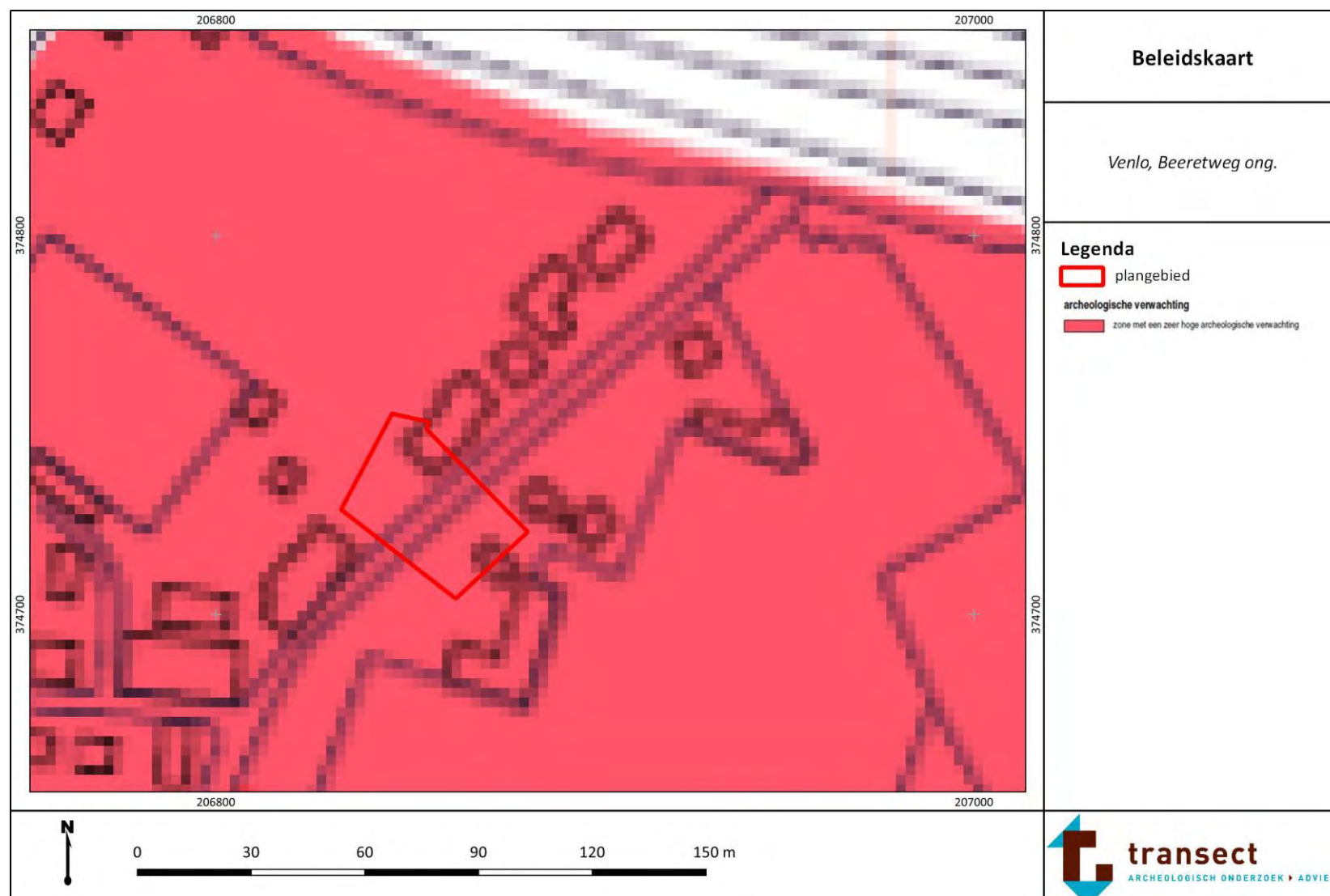
Wullink, A.J., 2009. Een aanvullend archeologisch inventariserend veldonderzoek door middel van boringen aan de Holleweg te Hout-Blerick, gemeente Venlo. ARC-rapport 2009-132.

Bijlage 1: Archeologische periode-indeling voor Nederland

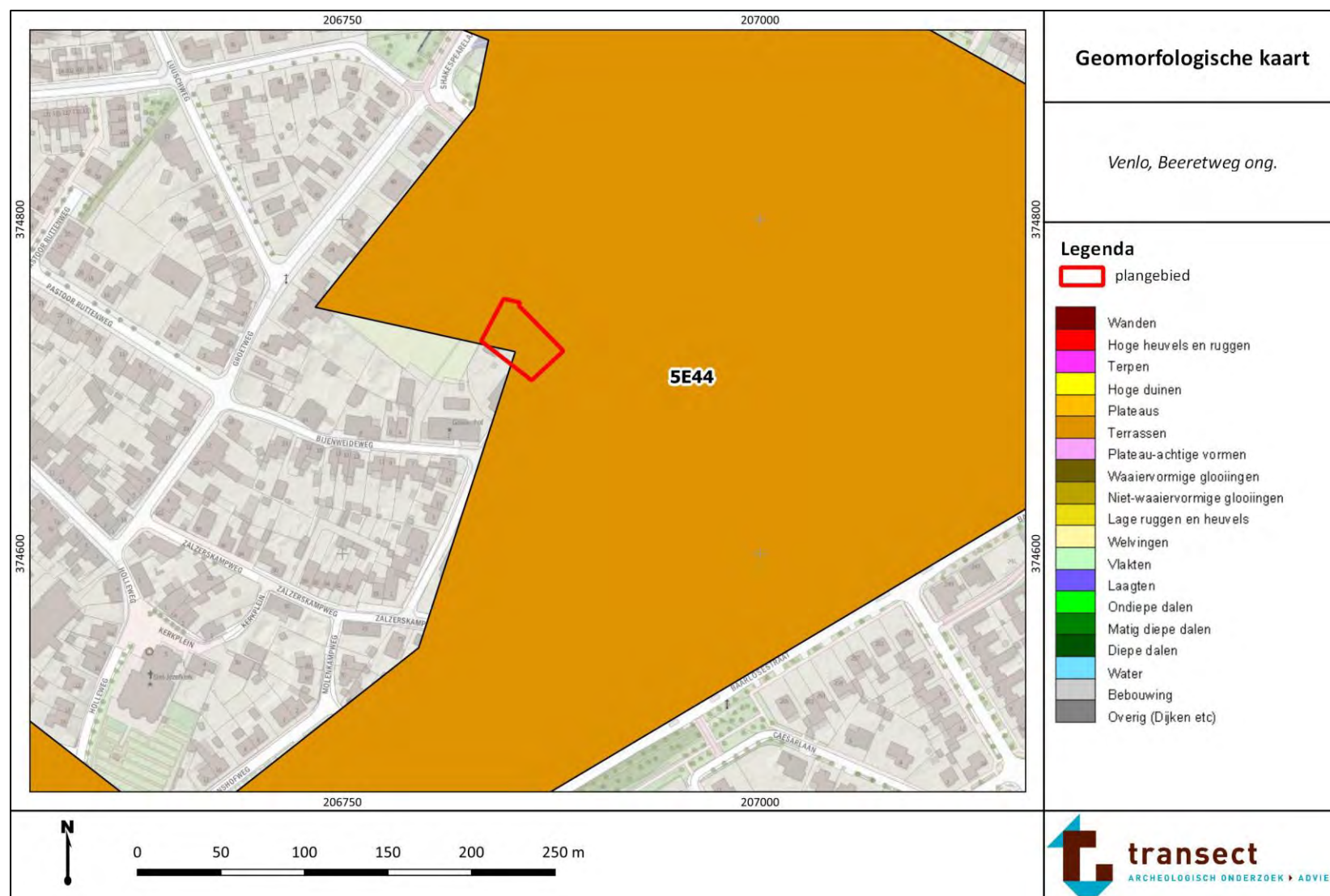
Periode	Deel-/subperiode	Van	Tot
Recent		1945 na Chr.	2050 na Chr.
Nieuwe Tijd	Late-Nieuwe Tijd	1850 na Chr.	1945 na Chr.
	Midden-Nieuwe Tijd	1650 na Chr.	1850 na Chr.
	Vroege-Nieuwe Tijd	1500 na Chr.	1650 na Chr.
Middeleeuwen	Late-Middeleeuwen B	1250 na Chr.	1500 na Chr.
	Late-Middeleeuwen A	1050 na Chr.	1250 na Chr.
	Vroege-Middeleeuwen D	900 na Chr.	1050 na Chr.
	Vroege-Middeleeuwen C	725 na Chr.	900 na Chr.
	Vroege-Middeleeuwen B	525 na Chr.	725 na Chr.
	Vroege-Middeleeuwen A	450 na Chr.	525 na Chr.
Romeinse Tijd	Laat-Romeinse tijd B	350 na Chr.	450 na Chr.
	Laat-Romeinse tijd A	270 na Chr.	350 na Chr.
	Midden-Romeinse tijd B	150 na Chr.	270 na Chr.
	Midden-Romeinse tijd A	70 na Chr.	150 na Chr.
	Vroeg-Romeinse tijd B	25 na Chr.	70 na Chr.
	Vroeg-Romeinse tijd A	12 voor Chr.	25 na Chr.
IJzertijd	Late-IJzertijd	250 voor Chr.	12 voor Chr.
	Midden-IJzertijd	500 voor Chr.	250 voor Chr.
	Vroege-IJzertijd	800 voor Chr.	500 voor Chr.
Bronstijd	Late-Bronstijd	1100 voor Chr.	800 voor Chr.
	Midden-Bronstijd B	1500 voor Chr.	1100 voor Chr.
	Midden-Bronstijd A	1800 voor Chr.	1500 voor Chr.
	Vroege-Bronstijd	2000 voor Chr.	1800 voor Chr.
Neolithicum	Laat-Neolithicum B	2450 voor Chr.	2000 voor Chr.
	Laat-Neolithicum A	2850 voor Chr.	2450 voor Chr.
	Midden-Neolithicum B	3400 voor Chr.	2850 voor Chr.
	Midden-Neolithicum A	4200 voor Chr.	3400 voor Chr.
	Vroeg-Neolithicum B	4900 voor Chr.	4200 voor Chr.
	Vroeg-Neolithicum A	5300 voor Chr.	4900 voor Chr.
Mesolithicum	Laat-Mesolithicum	6450 voor Chr.	4900 voor Chr.
	Midden-Mesolithicum	7100 voor Chr.	6450 voor Chr.
	Vroeg-Mesolithicum	8800 voor Chr.	7100 voor Chr.
Paleolithicum	Laat-Paleolithicum B	18.000 BP	8.800 voor Chr.
	Laat-Paleolithicum A	35.000 BP	18.000 BP
	Midden-Paleolithicum	300.000 BP	35.000 BP
	Vroeg-Paleolithicum	-	300.000 BP

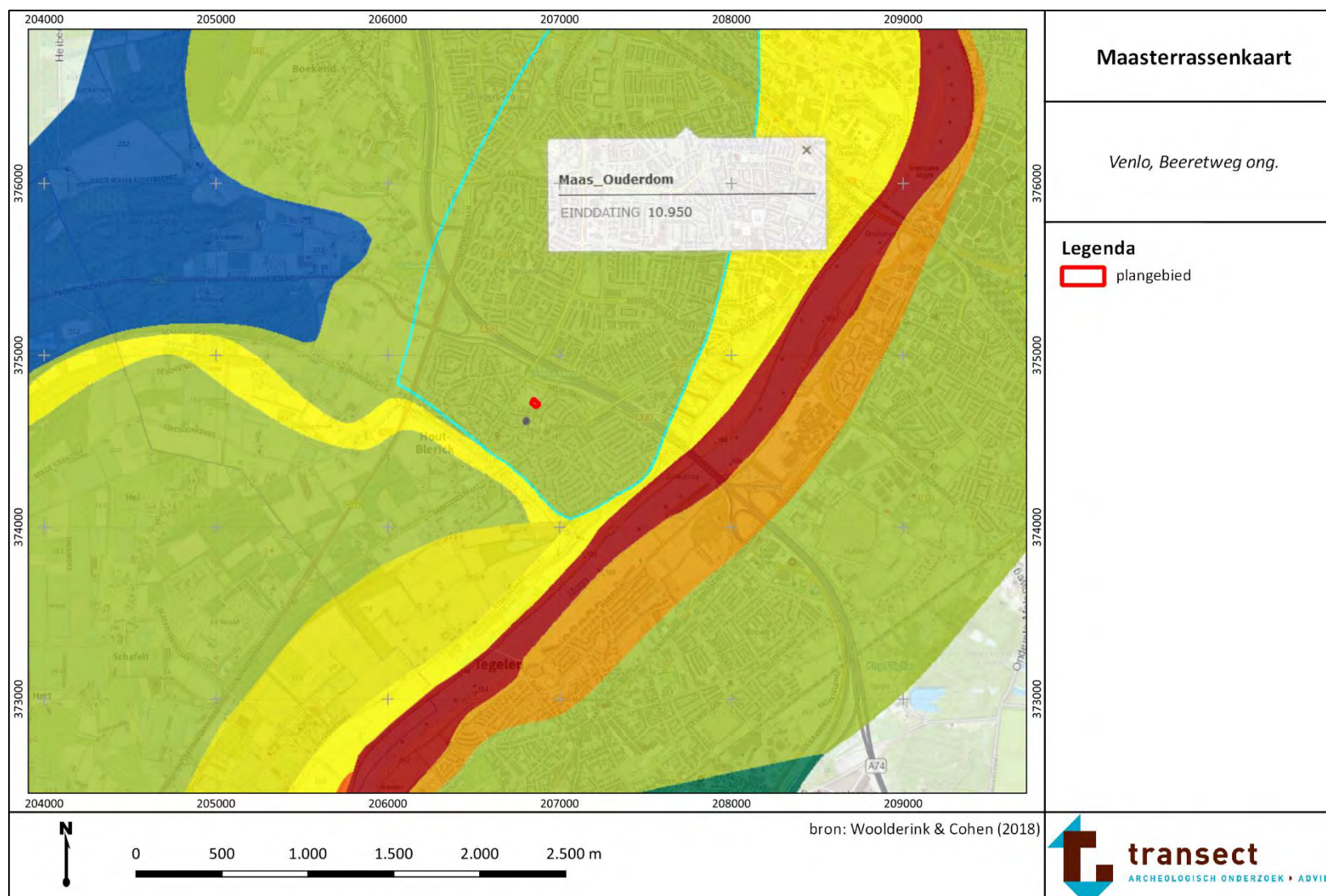
Bijlage 2: Archeologische beleidskaart van de gemeente Venlo

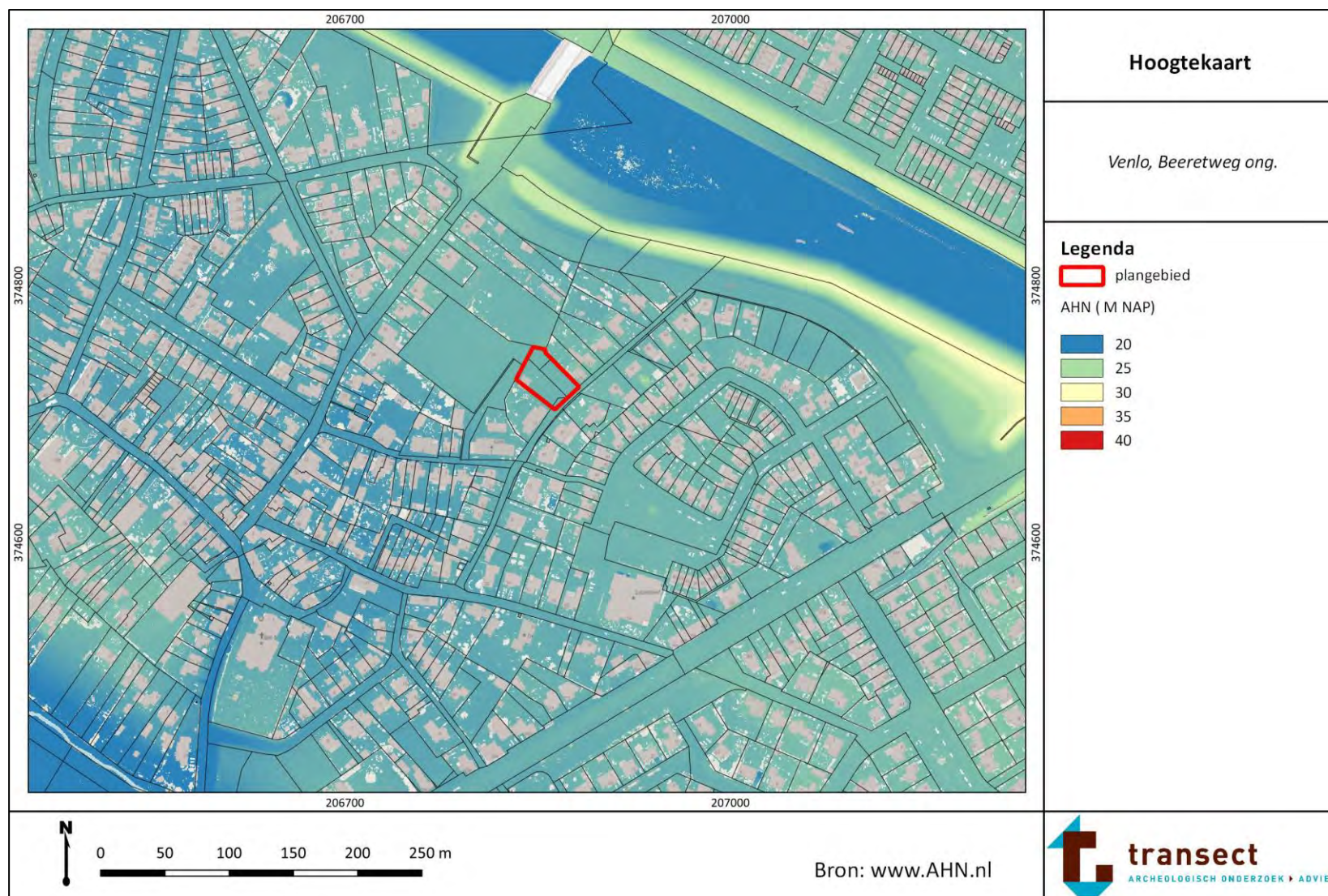
Bijlage 3: Geomorfologie

Bijlage 4: Maasterrassenkaart

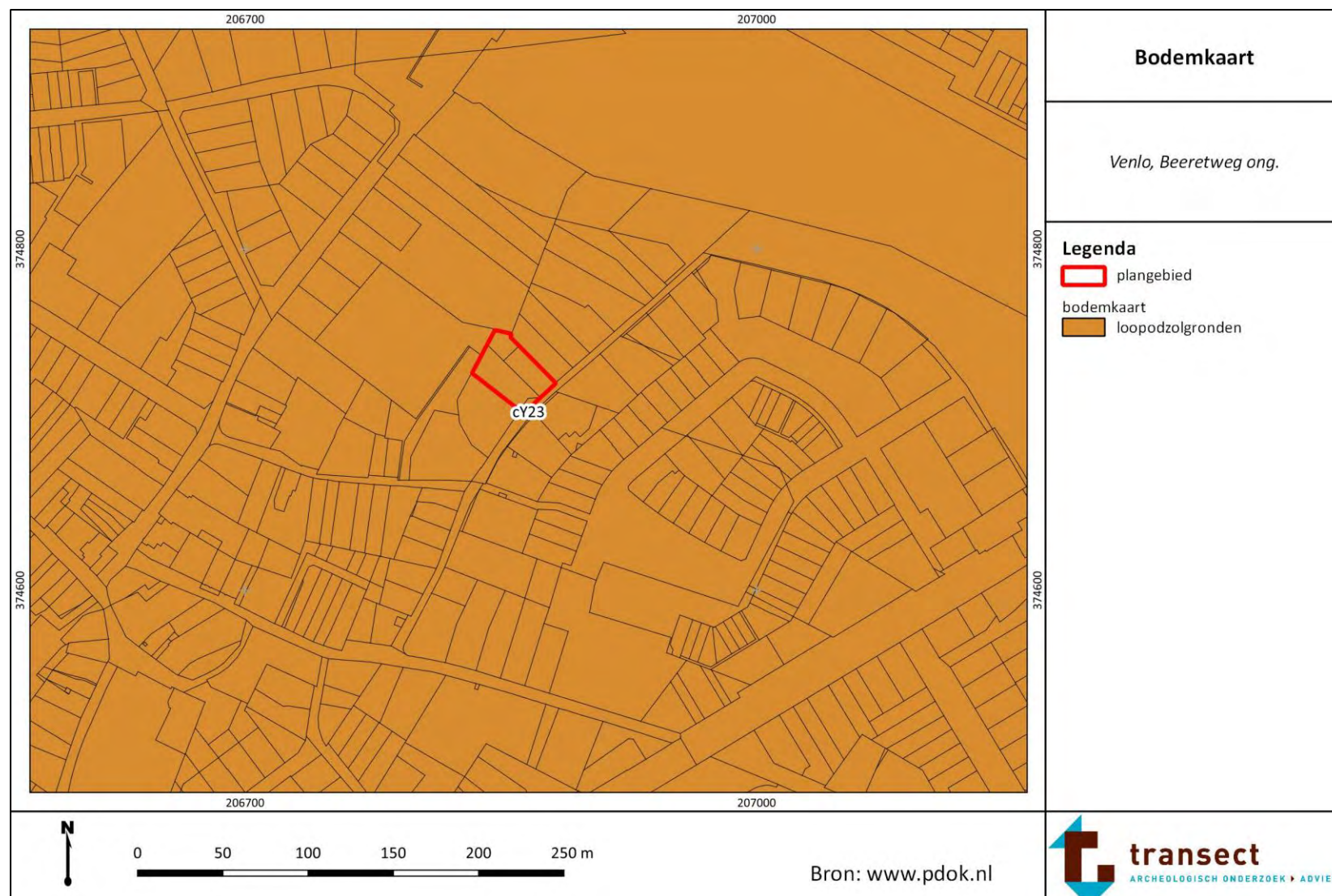

Bijlage 5: Hoogtekaart

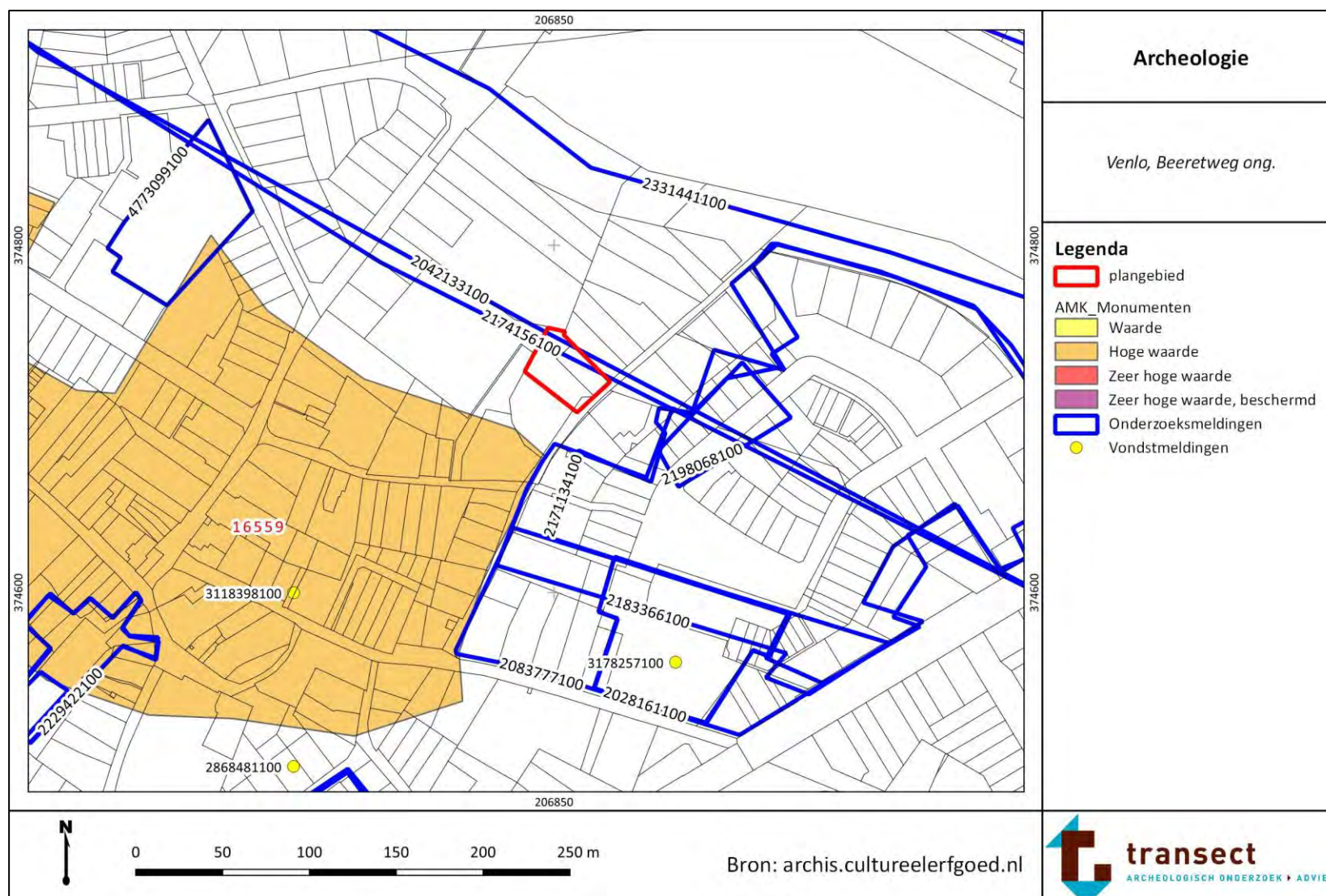

Bijlage 6: Bodemkaart

Bijlage 7: Archeologische informatie

Bijlage 8: Boorpuntenkaart

Bijlage 9: Foto's van boringen

Hieronder volgen foto's van enkele boringen. De boorkernen op onderstaande foto's zijn per blok van 50 cm van rechts naar links uitgelegd. Het maaiveld bevindt zich aan de linkerkant. Het diepste punt van de boorkernen wijst naar boven.

Boring 1.

Boring 2.

Boring 5.

Bijlage 10: Boorbeschrijvingen

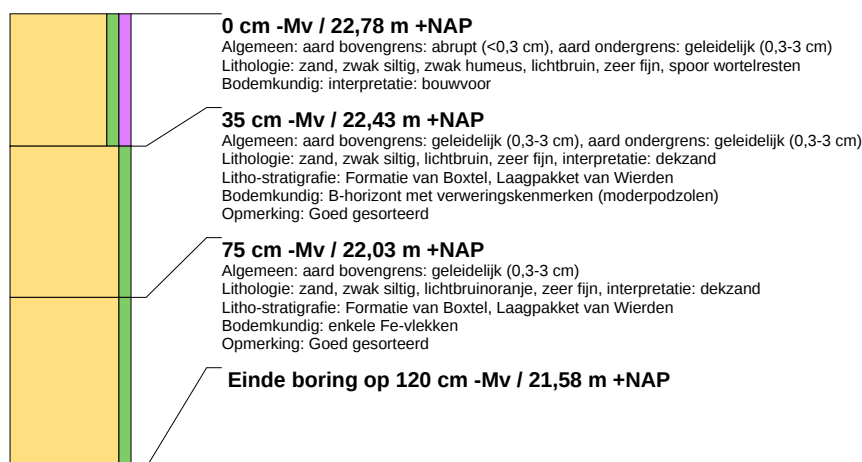
boring: 216016-1

beschrijver: LJOL, datum: 16-8-2022, X: 206.850, Y: 374.748, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 58E, hoogte: 22,76, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: AHN bestand, boortype: Edelman-7 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: braak, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Limburg, gemeente: Venlo, plaatsnaam: Venlo, opdrachtgever: Reland Locatieontwikkeling, uitvoerder: Transect

boring: 216016-2

beschrijver: LJOL, datum: 16-8-2022, X: 206.842, Y: 374.732, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 58E, hoogte: 22,78, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: AHN bestand, boortype: Edelman-7 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: braak, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Limburg, gemeente: Venlo, plaatsnaam: Venlo, opdrachtgever: Reland Locatieontwikkeling, uitvoerder: Transect

boring: 216016-3

beschrijver: LJOL, datum: 16-8-2022, X: 206.858, Y: 374.728, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 58E, hoogte: 22,78, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: AHN bestand, boortype: Edelman-7 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: braak, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Limburg, gemeente: Venlo, plaatsnaam: Venlo, opdrachtgever: Reland Locatieontwikkeling, uitvoerder: Transect

boring: 216016-4

beschrijver: LJOL, datum: 16-8-2022, X: 206.862, Y: 374.710, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 58E, hoogte: 22,65, precisie hoogte: 1 cm, referentievak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: AHN bestand, boortype: Edelman-7 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: braak, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Limburg, gemeente: Venlo, plaatsnaam: Venlo, opdrachtgever: Reland Locatieontwikkeling, uitvoerder: Transect

boring: 216016-5

beschrijver: LJOL, datum: 16-8-2022, X: 206.877, Y: 374.722, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 58E, hoogte: 22,75, precisie hoogte: 1 cm, referentievak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: AHN bestand, boortype: Edelman-7 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: braak, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Limburg, gemeente: Venlo, plaatsnaam: Venlo, opdrachtgever: Reland Locatieontwikkeling, uitvoerder: Transect

